

Estd. 1962
"A++" Accredited by
NAAC (2021) With CGPA 3.52

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

Internal Quality Assurance Cell ACADEMIC AND ADMINISTRATIVE AUDIT REPORT 2021-2022

Name of the Department – Centre for Distance and Online Education

Date: - 16 Jan. 2023

Commendations by the AAA Committee	* Well developed infrastructure including classroom and SIM materials.
Recommendations of the AAA Committee	* A state of the art recording studio needs to be set up. * More number of online programmes can be launched. * MoUs need to be entered into.

Grade obtained by the Department:

(A=Excellent, B=Very Good, C= Good D = Fair, E=Poor)

B

Name and Signature of the Members of the AAA Committee :

Name		Sign
Prof. S.T.Bagalkoti	Chairman	
Prof. Ganesh Somayyaji	Member	
Prof. Prakash Pawar	Co-ordinator	

Estd : 1962

NAAC 'A++' Grade with CGPA 3.52

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

दि. १८/०७/२०२३ रोजीच्या सल्लागार समिती बैठकीचा कार्यवृत्तांत

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सल्लागार समितीची बैठक मंगळवार दि. १८/०७/२०२३ रोजी दुपारी १२:०० वाजता केंद्राच्या कार्यालयामध्ये मा. कुलगुरु यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

१	प्रा. (डॉ.) डी. टी. शिर्के, मा. कुलगुरु	अध्यक्ष
२	प्रा. (डॉ.) पी. एस. पाटील, मा. प्र-कुलगुरु	सदस्य
३	प्रा. (डॉ.) प्रकाश पवार	सदस्य
४	डॉ. राजेंद्र कांकरिया	सदस्य
५	डॉ. संजय रत्नपारखी	सदस्य
६	प्रा. (डॉ.) एम. एस. देशमुख	सदस्य
७	प्रा. (डॉ.) एस. एस. महाजन	सदस्य
८	प्रा. (डॉ.) श्रीमती एस. एच. ठकार	सदस्य
९	प्राचार्या (डॉ.) श्रीमती एम. व्ही. गुळवणी	सदस्य
१०	डॉ. व्ही. एन. शिंदे, मा. प्र. कुलसचिव	सदस्य
११	डॉ. ए. एन. जाधव,	सदस्य
१२	श्रीमती पी. आर. देशमुख	सदस्य
१३	डॉ. श्रीमती कविता ओझा	सदस्य
१४	श्री. चेतन आवटी	सदस्य
१५	प्रा. (डॉ.) डी. के. मोरे	सदस्य सचिव

बैठकीच्या सुरुवातीस प्रा. (डॉ.) डी. के. मोरे यांनी या बैठकीचे प्रास्ताविक केले. या बैठकीस उपस्थित असलेले डॉ. आर. डी. कांकरिया, डॉ. संजय रत्नपारखी, श्रीमती पी. आर. देशमुख यांचे विद्यापीठ प्रचलित पद्धतीने ग्रंथ देऊन स्वागत केले. तसेच आजच्या बैठकीस डॉ. (श्रीमती) सीमा येवले या उपस्थित राहू शक्त नसल्याचे कळविले होते त्याची नोंद घेण्यात आली. तदनंतर बैठकीत खालीलप्रमाणे कामकाज झाले.

विषय क्र. १ मागील बैठकीचा इतिवृत्तांत वाचून कायम करणे.

(टिपणी: दि. २३/०३/२०१६ रोजी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये सल्लागार समितीची बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीचा कार्यवृत्तांत सोबत जोडला आहे तो वाचून कायम करणे.)

ठराव : मागील बैठकीचा कार्यवृत्तांत वाचून कायम करण्यात आला.

विषय क्र. २ दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षणासंबंधी प्रसिद्ध राजपत्र २०१७ व २०२० नुसार दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या पुनर्रचनेविषयक बाबी माहितीस्तव.

- i. Centre for Distance Education चे Centre for Distance and Online Education मध्ये रूपांतर (नामाभिदान बदल)
- ii. मनुप्रबळाची नवनियुक्ती : उपकुलसचिव, सहाय्यक कुलसचिव, सहाय्यक प्राध्यापक, कक्ष अधिकारी
- iii. अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष (CIQA) ची स्थापना

(टिपणी: अ. दूरशिक्षण केंद्रामध्ये डिस्टन्स मोडमध्ये बी.ए. व बी.कॉम. हे पदवी व विविध पदव्युत्तर अभ्यासक्रम चालविले जात आहेत. परंतु या केंद्रामध्ये ऑनलाईन अभ्यासक्रम सुरु करण्याबाबतची बाब विद्यापीठ अधिकार मंडळापुढे विचारार्थ असता त्यास दि. २९/०७/२०२१ व दि. १६/११/२०२१ रोजी झालेल्या व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार आता केंद्राच्या नावामध्ये Centre for Distance Education या ऐवजी Centre for Distance and Online Education असा बदल करणे आवश्यक असल्याने दि. १६ नोव्हेंबर २०२१ च्या व्यवस्थापन परिषदेच्या बैठकीपुढे ही बाब विचारार्थ ठेवली असता त्यास मान्यता मिळालेली आहे ही बाब माहितीसाठी.

- ब. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या राजपत्र २०२० मधील तरतुदीनुसार केंद्रामध्ये प्रशासकीय सेवक व शिक्षक संवर्ग नियुक्त करणे आवश्यक असल्याने विद्यापीठ प्रशासनाने विविध पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी १४ शिक्षक संवर्गाची हंगामी सहाय्यक प्राध्यापक व सांगली व सातारा या केंद्रासाठी दोन समन्वयक पदे ही ११ महिन्याच्या कालावधीसाठी भरण्यात आलेली आहेत. तसेच एक उपकुलसचिव, दोन सहाय्यक कुलसचिव व दोन कक्ष अधिकारी ही एकत्रित मानधनावर शैक्षणिक वर्षापुरती पदे भरण्यात आलेली आहेत ही बाब माहितीसाठी.
- क. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या राजपत्र २०२० मध्ये प्रसिद्ध झालेल्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाची स्थापना करणे आवश्यक असल्याने मा. कुलगुरु यांच्या मान्यतेने या कक्षाची स्थापना केलेली आहे ही बाब माहितीसाठी सादर.)

ठराव : केंद्राच्या नावामध्ये केलेल्या बदलाची, केंद्रामध्ये नियुक्त करण्यात आलेल्या शिक्षक संवर्ग व प्रशासकीय सेवकांच्या नियुक्तीची आणि अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष स्थापन करण्यात आलेल्या बाबीची नोंद घेण्यात आली.

विषय क्र. ३ प्रस्तावित ऑनलाईन अभ्यासक्रमाच्या सद्यस्थितीचा आढावा.

(टिपणी: राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार सध्याच्या शिक्षण व्यवस्थेत आतापासूनच बदल घडावेत यादृष्टीने ऑनलाईन अभ्यासक्रम सुरु करण्याबाबतचे आदेश मा. कुलगुरु यांनी दिले होते. त्या अनुषंगाने केंद्रामध्ये एम.बी.ए., एम.कॉम., एम.एस्टी. (गणित), एम.एस्सी. (कॉम्प्युटर सायन्स) हे चार अभ्यासक्रम ऑनलाईन पद्धतीने सुरु करण्यास विद्यापीठ अधिकार मंडळाने मान्यता दिली आहे. एम.बी.ए. ऑनलाईन अभ्यासक्रमास अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांचेकडून मान्यता मिळाली आहे. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार LMS ची कार्यवाही पूर्ण झाली असून IV Quadrant ची तयारी सुरु आहे, ती खालीलप्रमाणे -

IV Quadrant Required/Developed

Semester - I					
	Q 1		Q II	Q III	Q IV
	Required	Developed			
M.B.A.	504	504	100%	Schedule is prepared for Discussion Forum	Course wise Question Bank from respective e-content developer
M.Com.	432	224	80%		
M.Sc. (Maths)	432	95	100%		
M.Sc. (Computer Science)	288	115	100%		

Semester - II					
	Q 1		Q II	Q III	Q IV
	Required	Developed			
M.B.A.	504	504	100%	Schedule is prepared for Discussion Forum	Course wise Question Bank from respective e-content developer
M.Com.	432	--	70%		
M.Sc. (Maths)	432	127	100%		
M.Sc. (Computer Science)	288	117	100%		

तसेच अन्य पायाभूत सुविधाही निर्माण करण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही सुरु आहे.

सबब प्रस्तावित ऑनलाईन अभ्यासक्रमाबाबतची सद्यस्थिती माहितीसाठी.)

ठराव :

१. प्रस्तावित ऑनलाईन अभ्यासक्रमाच्या सद्यस्थितीची नोंद घेण्यात आली.
२. एम.बी.ए. ऑनलाईन अभ्यासक्रम सुरु करण्याच्या अनुषंगाने Action Plan तयार करून आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात यावी.
३. एम.कॉम., एम.एस्टी. (गणित), एम.एस्सी. (कॉम्प्युटर सायन्स) या ऑनलाईन अभ्यासक्रमाचे जे काम अपूर्ण आहे ते सत्वर पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने कार्यवाही करण्यात यावी.

विषय क्र. ४ दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत १२ अभ्यासक्रमांना सन २०२६ पर्यंत मान्यता व Category - I अंतर्गत एम.बी.ए. अभ्यासक्रमाच्या मान्यतेचा तपशिल माहितीसाठी.

(टिप्पणी: दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत सुरु असलेल्या डिस्टन्स मोड मधील खालील अभ्यासक्रमांना विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्र. F.No. 40-6/2022 (DEB-II) (ODL) माहे ऑक्टोबर २०२२ अन्वये सन २०२६-२७ पर्यंत मान्यता देण्यात आलेली आहे.

१. पदवी - बी.ए. व बी.कॉम.

२. पदव्युत्तर - एम.ए. (मराठी, हिंदी, इंग्रजी, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, इतिहास, समाजशास्त्र), एम.एस्सी. (गणित), एम.कॉम.

३. एम.बी.ए. - शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी फक्त

अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांचेकडून एम.बी.ए. (डिस्टन्स मोड व ऑनलाईन मोड) या अभ्यासक्रमास सन २०२२-२३ ते २०२६-२७ अशी एकूण ५ वर्षांकरिता मान्यता प्राप्त झाली आहे. तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांचेकडे एम.बी.ए. (डिस्टन्स मोड) या अभ्यासक्रमास विद्यापीठास मिळालेल्या Category - I अंतर्गत पुढील मान्यता मिळणेसाठी प्रस्ताव पाठविला असता त्यास ही दि. १०/०७/२०२३ रोजीच्या ई-मेलनुसार मान्यता मिळालेली आहे.

तरी सदरचा मान्यतेचा तपशिल माहितीसाठी.)

ठराव : विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांची दूरशिक्षण व ऑनलाईन केंद्रांतर्गत १२ अभ्यासक्रमांना सन २०२६ पर्यंत व Category - I अंतर्गत एम.बी.ए. अभ्यासक्रमाच्या मान्यतेची नोंद घेण्यात आली.

विषय क्र. ५ दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राकडील स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई करून प्रिंट स्वरूपात देणेवेजी ते सॉफ्ट कॉर्पी स्वरूपात (MOODEL द्वारे अथवा दूरशिक्षण केंद्राचे अऱ्प विकसित करून त्याद्वारे अथवा विद्यापीठ संकेतस्थळाद्वारे) प्रवेशित विद्यार्थ्याना उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच ऑनलाईन स्वयंअध्ययन साहित्याकृतिविद्यार्थ्यांकडून शुल्क आकारण्याबाबत विचारार्थ.

(टिप्पणी: दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राकडून बी.ए., बी.कॉम., एम.ए. मराठी, हिंदी, इंग्रजी, इतिहास, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, एम.कॉम. एम.बी.ए, एम.एस्सी (गणित) या अभ्यासक्रमाचे स्वयंअध्ययन साहित्य तयार केले जाते.

सद्या दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत बी.ए, बी.कॉम., एम.ए. एम.कॉम. एम.एस्सी. (गणित) या अभ्यासक्रमास प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या शुल्कामध्ये S.I.M. Fee या शिर्षकाखाली स्वयंअध्ययन साहित्य शुल्क स्वतंत्रपणे आकारण्यात येते. एम.बी.ए. या अभ्यासक्रमाकरिता प्रवेशित होणाऱ्या विद्यार्थ्याना Tuition/Course Fee आकारण्यात येते. सदर विद्यार्थ्याना स्वयंअध्ययन साहित्य विनाशुल्क उपलब्ध करून देण्यात येते.

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राकडील स्वयंअध्ययन साहित्याच्या निर्मीतीकरिता आयोजित कराव्या लागणाऱ्या कार्यशाळा, बैठका, लेखन, संपादन, मुद्रीतेशोधन मानधन, डीटीपी, छपाई याकरिता एका विषयाच्या एका स्वयंअध्ययन साहित्यासाठी अंदाजे रु १,००,००० ते १,३०,०००/- इतका खर्च येतो.

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या विविध स्वयंअध्ययन साहित्याचे वितरण हे विद्यापीठाच्या कळव्युमर्स स्टोअर्स व ८६ अभ्यासकेंद्रे यांच्यामार्फत केले जाते. बहुतांश महाविद्यालयाकडून दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या अभ्यासकेंद्रासाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेली जागा अपूरी आहे त्यामुळे सदर जागेत स्वयंअध्ययन साहित्य ठेवणे अडचणीचे व गैरसोयीचे होत असते. काही अभ्यास केंद्रामध्ये दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या कामकाजासाठी स्वतंत्र कर्मचारी वर्ग नियुक्त केलेला नसून महाविद्यालयामध्ये कार्यरत/उपलब्ध असलेल्या प्राध्यापक व प्रशासकीय सेवकांना त्याचे महाविद्यालयीन नियमित कामकाज सांभाळून अभ्यासकेंद्राचे कामकाज सोपविण्यात आले आहे. दूरशिक्षण केंद्राचे विद्यार्थी नोकरी, व्यवसाय व कौटुंबिक कारणामुळे महाराष्ट्रात विविध ठिकाणी काही महाराष्ट्राबाहेरही स्थायिक आहेत. संबंधित स्वयंअध्ययन साहित्य यांची माहिती अभ्यासकेंद्रावर स्वयंअध्ययन साहित्याचे वितरण करणाऱ्या संबंधितांना नसलेस काही वेळा स्वयंअध्ययन साहित्य तयार असूनही ते विद्यार्थ्यांना मिळत नाही.

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राकडून विद्यार्थ्यांना आकारण्यात येणाऱ्या शुल्कामध्ये स्वयंअध्ययन साहित्याचे शुल्क स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात आल्याने स्वयंअध्ययन साहित्य वेळेत उपलब्ध न झालेस विद्यार्थ्यांकडून तक्रारी येत असतात व या केंद्रास विद्यार्थी व पालक यांच्या रोषास सामोरे जावे लागते. काही वेळा याबाबत विद्यार्थी संघटना, राजकीय पक्ष यांचेकडूनही विचारणा होत असते.

विद्यापीठ अधिकार मंडळामार्फत सर्वसाधारणपणे दर तीन वर्षांनी अभ्यासक्रम सुधारित केला जातो त्यामुळे अपेक्षित विद्यार्थी संख्या विचारात घेवून स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई करून घेतले जाते परंतु या केंद्राकडील यापुर्वीचा अनुभव विचारात घेता यावर्षी बन्याच अभ्यासकेंद्राकडून कालबाह्य झालेली पुस्तके विद्यापीठाने परत घेवून जाणेसाठी तगादा लावत आहेत व अशी कालबाह्य पुस्तके विद्यापीठ नियमानुसार संबंधित अधिकार मंडळाच्या मान्यतेनंतर निर्लेखित करावी लागतात त्यामुळे अशी निर्लेखित केलेली पुस्तके रद्द केल्याने विद्यापीठाचा एकप्रकारे तोटाच होतो.

सदरच्या बाबी विचारात घेता स्वयंअध्ययन साहित्याची छपाई करणेहेवजी ते सॉफ्ट कॉपी स्वरूपात MOODEL द्वारे अथवा दूरशिक्षण केंद्राचे अॅप विकसित करून त्याद्वारे अथवा विद्यापीठ संकेतस्थळावर प्रसिद्ध केलेस ते विद्यार्थ्यांना सत्वर उपलब्ध होणार आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ पासून शासन निर्णयानुसार पुन्हा राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार पदवी व पदव्युत्तर पाठ्यक्रमांचे अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात येणार आहेत तेव्हा वरील सर्व वस्तूस्थिती विचारात घेता पुन्हा उपलब्ध स्वयंअध्ययन

साहित्य सुधारित करावे लागणार आहेत तर काही विषयाचे स्वयंअध्ययन साहित्य नव्याने तयार करावे लागणार आहे.

चालू शैक्षणिक वर्ष २०२३-२०२४ साठी ज्या पदवी व पदव्युत्तर पाठ्यक्रमांचे अभ्यासक्रम सुधारित होणार आहेत त्या सर्व अभ्यासक्रमांचे सद्या उपलब्ध असलेले साहित्य सुधारित अभ्यासक्रमासाठी उपयुक्त असलेस ते विद्यार्थ्यांना वितरीत करून ज्यामध्ये बदल असतील ते तयार करून सॉफ्टकॉर्पी स्वरूपात विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून द्यावे व उपलब्ध असलेल्या स्वयंअध्ययन साहित्याचे शुल्क सद्याच्या प्रचलित पद्धतीनुसार सदर साहित्याचा साठा असेपर्यंत विद्यार्थ्यांकडून आकारण्यात यावे व पुढे स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई बंद करून ज्या अभ्यासक्रमाचे साहित्य नव्याने तयार करावे लागणार आहे ते स्वयंअध्ययन साहित्य तयार करण्यासाठी उदा. लेखन, संपादन मानधन, कार्यशाळा मुद्रीतशोधन इ. बाबीवर जो खर्च विद्यार्थीठाकडून केला जातो (स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई व वितरण खर्च वगळून) त्या खर्चाची रक्कम विद्यार्थ्यांकडून स्वतंत्र शुल्क न आकारता नोंदणी फी मध्ये समावेश करून शुल्क सुधारित करावे.

सबब, दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राकडील स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई करून प्रिंट स्वरूपात देणेएवजी ते सॉफ्ट कॉर्पी स्वरूपात (MOODEL द्वारे अथवा दूरशिक्षण केंद्राचे अंप विकसित करून त्याद्वारे अथवा विद्यार्थी संकेतस्थळाद्वारे) प्रवेशित विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच ऑनलाईन स्वयंअध्ययन साहित्याकरिता विद्यार्थ्यांकडून शुल्क आकारण्याबाबत विचारार्थ.)

ठराव : दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रातर्फे स्वयंअध्ययन साहित्य छपाई करून देण्यात येणारी प्रचलित पद्धती चालू ठेवावी.

विषय क्र. ६ दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत नवीन अभ्यासक्रम सुरू करणेची बाब विचारार्थ.

(टिप्पणी: दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत सध्या बी.ए., बी.कॉम., एम.ए. (मराठी, हिंदी, इंग्रजी, इतिहास, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र), एम.कॉम., एम.बी.ए. व एम.एस्सी. (गणित) हे अभ्यासक्रम डिस्टन्स मोडद्वारे सुरू आहेत. या व्यतिरिक्त ऑनलाईन मोडद्वारे एम.बी.ए., एम.कॉम., एम.एस्सी. (गणित) व एम.एस्सी. (कॉम्प्युटर सायन्स) हे कोर्सेस सुरू करण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. तरी या व्यतिरिक्त अन्य कोर्सेस या केंद्रामार्फत सुरू करण्याची बाब विचारार्थ.)

ठराव : आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागातर्फे जे सर्टिफिकेट कोर्सेस चालू आहेत त्यापैकी गरजानुरूप सर्टिफिकेट कोर्सेस या केंद्रामार्फत सुरू करावेत. तसेच आजीवन अध्ययन व विस्तार विभागातर्फे विद्यार्थीसाठी प्रशिक्षणात्मक कार्यक्रम तयार केले असल्यास ते संयुक्तपणे राबवावेत.

विषय क्र. ७ दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत होणाऱ्या परीक्षा व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण - २०२० नुसारचा अभ्यासक्रम विचारात घेता परीक्षक व परीक्षेच्या विविध प्रकारे मूल्यमापनासाठी घेण्यात येणाऱ्या शिक्षकांच्या अर्हता बाबतची बाब विचारार्थ.

(टिप्पणी: चालू शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ पासून राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार सर्व पदवी व पदव्युत्तर वर्गाचे अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आले असून नियमित, दूरशिक्षण व ऑनलाईन अभ्यासक्रमांचे आराखडे व अभ्यासक्रम हे समान आहेत. त्यामुळे नवीन आराखडयानुसार परीक्षेच्या कामासाठी विद्यापीठाच्या प्रचलित अध्यादेशाप्रमाणे शिक्षक व त्यांची अर्हता आवश्यक आहे. या अहतीच्याबाबत विचार करता शिक्षक संख्या ही फारच मर्यादित असून प्रोजेक्ट तपासणीसाठी धोरण निश्चित होणे आवश्यक आहे. तरी या अनुषंगाने विद्यापरिषदेच्या बैठकीपुढे शैक्षणिक अर्हता ठरविणे आवश्यक आहे. कौशल्यावर आधारित पेपर्सचा तसेच प्रोजेट रिपोर्टचा समावेश अभ्यासक्रमात असणार आहे. तसेच या विषयांच्या मूल्यमापनासाठी तज्ज्ञ व सेवानिवृत्त शिक्षकांची आवश्यकता भासणार आहे. तेव्हा पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या उत्तरपत्रिकेच्या मूल्यमापनासाठी सध्या कार्यरत असलेल्या शिक्षकांच्या बरोबर जे शिक्षक सेवानिवृत्त झालेले आहेत तसेच काही तज्ज्ञांची यासाठी नियुक्ती करावी लागणार असल्याने याची शैक्षणिक अर्हता निश्चित करण्याची बाब विचारार्थ.)

ठराव : उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने परिपत्रक प्रसिद्ध करून त्याद्वारे जे सेवानिवृत्त शिक्षक व पात्र उमेदवार असे काम करण्यास इच्छुक आहेत त्यांची माहिती संगणक केंद्रामार्फत गुगल फॉर्मद्वारे संकलित करावी. त्यामधून पात्र उमेदवारांची पैनेलवर निवड करण्यात यावी. तसेच संलग्न महाविद्यालयाकडूनही माहिती मागविण्यात यावी.

विषय क्र. ८ विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे गुणवत्ता हमी कक्षांतर्गत (CIQA) शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ साठी भरणेत आलेला वार्षिक अहवाल तसेच सन २०२१-२२ मध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोगाने मान्यता न दिल्याने त्या वर्षाचा अहवाल न भरल्याची बाब माहितीसाठी आणि शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ साठी सादर करावयाची माहितीची बाब विचारार्थ.

(टिप्पणी: विद्यापीठ अनुदान आयोगाने गुणवत्ता हमी कक्षांतर्गत (CIQA) शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ साठीचा वार्षिक अहवाल दि. ३१/०३/२०२३ पूर्वी भरणेविषयी कठविण्यात आले होते. त्यास अनुसरून शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ चा वार्षिक अहवाल सादर केलेली बाब माहितीसाठी.

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ साठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने या केंद्रास कोणतेही अभ्यासक्रम सुरू करू नयेत असे कठविल्याने या वर्षीचा CIQA चा अहवाल सादर करण्यात आलेला नाही ही बाब माहितीसाठी.

तसेच आता विद्यापीठ अनुदान आयोगाने शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा वार्षिक अहवाल दि. ३१/०८/२०२३ पूर्वी सादर करणे विषयी कठविले आहे. तेव्हा शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा सादर करावयाच्या वार्षिक अहवालाची बाब विचारार्थ.)

- ठराव : अ. गुणवत्ता हमी कक्षांतर्गत (CIQA) शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ साठी भरणेत आलेल्या वार्षिक अहवालाची नोंद घेण्यात आली.
 ब. सन २०२१-२२ साठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मान्यता नसल्याने त्यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार या वर्षाचा वार्षिक अहवाल भरणेची आवश्यकता नाही याची नोंद घेण्यात आली.
 क. शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ चा वार्षिक अहवाल प्रशासकीय पातळीवर भरून पाठविण्यास मान्यता देण्यात आली.

विषय क्र. ९ मा. अध्यक्ष यांच्या परवानगीने येणारे आयत्या वेळचे विषय.

- अ. राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार सुधारित करण्यात आलेले अभ्यासक्रम एक वर्ष उशिराने दूरशिक्षण केंद्राकडील विद्यार्थ्यांना लागू करण्याची बाब विचारार्थ.

ठराव : सद्याच्या प्रचलित पद्धतीप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी.

- ब. शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ च्या प्रवेश समिती बैठक आयोजन करण्याबाबत विचारार्थ.

ठराव : शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ च्या विविध पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमासंदर्भात नियुक्त करण्यात आलेल्या प्रवेश समितीची बैठक बोलविण्यात यावी.

शेवटी डॉ. के. बी. पाटील यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानून मा. अध्यक्ष यांच्या परवानगीने सदरची बैठक संपल्याचे जाहीर केले.

प्रा. (डॉ.) डी. के. मोरे
संचालक, दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
सदस्य-सचिव

प्रा. (डॉ.) डी. टी. शिर्के
मा. कुलगुरु
अध्यक्ष

"A++" Accredited by NAAC(2021)With CGPA 3.52

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

दि. १९/०५/२०२३ रोजीच्या अंतर्गत गुणवत्ता हमी केंद्र (Center for Internal Quality Assurance (CIQA) समितीच्या बैठकीचा कार्यवृत्तांत

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रातर्गत गुणवत्ता हमी केंद्रासाठी (Center for Internal Quality Assurance (CIQA) गठीत करण्यात आलेल्या समितीची बैठक शुक्रवार दि. १९/०५/२०२३ रोजी दु. १२.०० वाजता दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये मा. कुलगुरु यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीस खालील सदस्य उपस्थित होते.

अ.क्र.	सदस्याचे नाव	पदनाम
१	प्रा. (डॉ.) डी. टी. शिर्के, मा. कुलगुरुसो	अध्यक्ष
२	प्रा. (डॉ.) एस. एस. महाजन, मा. अधिष्ठाता, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा	सदस्य
३	प्रा. (डॉ.) श्रीमती एस. एच. ठकार, विभागप्रमुख, गणित अधिविभाग	सदस्य
४	डॉ. (श्रीमती.) संजीवनी महाले, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	सदस्य
५	डॉ. एस. एम. कुबल, उपकुलसचिव, दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र	सदस्य
६	डॉ. यु. के. सकट, सहाय्यक कुलसचिव, वित्त व लेखा विभाग	सदस्य
७	प्रा. (डॉ.) एम. एस. देशमुख, संचालक, अंतर्गत गुणवत्ता हमी केंद्र	सदस्य—सचिव
८	डॉ. डी. के. मोरे, संचालक, दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र	

सदर बैठकीच्या सुरुवातीस प्रा. डॉ. एम. एस. देशमुख यांनी प्रास्तविक केले आणि उपस्थित मा. अध्यक्ष व सदस्यांचे स्वागत केले. डॉ. डी. के. मोरे, संचालक यांनी सर्व उपस्थितांचे विद्यापीठाच्या प्रचलित प्रथेनुसार ग्रंथ देऊन स्वागत केले. बैठकीच्या सुरुवातीला मा. कुलगुरु यांनी CIQA च्या येथून पुढे नियमितपणे बैठका घ्याव्यात तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार कामकाज करावे जेणेकरून विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या नियमांचे पालन होईल तसेच CIQA चे वार्षिक अहवाल (Annual Report) विविध अधिकार मंडळाच्या बैठकीपुढे येथुन पुढे ठेवण्यात यावेत असे सांगितले आणि विषयपत्रिकेनुसार खालीलप्रमाणे कामकाज सुरू करण्यात आले.

विषय क्र १. मागील बैठकीचा इतिवृत्तांत वाचून कायम करणे.

ठराव मागील बैठकीचा इतिवृत्तांत वाचून कायम करण्यात आला.

विषय क्र २. प्रस्तावित ऑनलाईन अभ्यासक्रमाच्या सद्यस्थितीचा आढावा.

ठराव प्रस्तावित ऑनलाईन अभ्यासक्रमाच्या संदर्भात सादर केलेला सद्यस्थितीचा आढावा मान्य करण्यात आला. सदरचा अभ्यासक्रम नवीन शासन निर्णयानुसार आहे का? याची खातरजमा करून घ्यावी.

विषय क्र ३. प्रस्तावित ऑनलाईन प्रोग्रॅमअंतर्गत मूल्यमापन प्रक्रियेची मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करणेची बाब विचारार्थ.

ठराव प्रस्तावित ऑनलाईन प्रोग्रॅम अंतर्गत मूल्यमापन प्रक्रियेची तयार करण्यात आलेली मार्गदर्शक तत्वे मान्य करण्यात आली तसेच पेपर तपासणीसाठी अधिकाची शिक्षकाची नावे अधिकार मंडळाकडून मान्य करून घ्यावीत.

विषय क्र ४.	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत प्रस्तावित एम. कॉम., एम.एस्सी. (गणित), एम. एस्सी. (कॉम्प्युटर सायन्स) व एम. बी. ए. या चार ऑनलाईन अभ्यासक्रमाचे Programme Project Report (PPR) मान्यतेसाठी.
ठराव	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत प्रस्तावित एम. कॉम., एम.एस्सी. (गणित), एम. एस्सी. (कॉम्प्युटर सायन्स) व एम. बी. ए. या चार ऑनलाईन अभ्यासक्रमासाठी तयार करण्यात आलेल्या Programme Project Report (PPR) मान्य करण्यात आले.
विषय क्र ५.	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०२२—२३ पासून सुरु असलेल्या ODL Programme चे Programme Project Report (PPR) मान्यतेसाठी.
ठराव	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत शैक्षणिक वर्ष २०२२—२३ पासून सुरु असलेल्या ODL Programme चे Programme Project Report (PPR) मान्य करण्यात आले.
विषय क्र ६.	ODL एम. बी. ए. प्रोग्रामचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे Category-1 अंतर्गत सादर केलेली बाब माहितीसाठी.
ठराव	एम. बी. ए. (ODL) प्रोग्रामचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे Category-1 अंतर्गत सादर करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची नोंद घेण्यात आली. तसेच विद्यापीठ अनुदान आयोग, UGC DEB व AICTE सारख्या शिखर संस्थांशी वेगवेगळ्या कामाच्या अनुषंगाने पूर्तता करवून घेण्याची जबाबदारी एका शिक्षकाकडे सोपवाबी.
विषय क्र ७.	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत सुरु असलेल्या ODL Programme अंतर्गत नवीन अभ्यासक्रमानुसार विविध अभ्यासक्रमांच्या अनुषंगाने येणा—या अडचणी व उपाययोजनाची बाब विचारार्थ.
ठराव	दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रांतर्गत सुरु असलेल्या ODL Programme अंतर्गत नवीन अभ्यासक्रमानुसार विविध अभ्यासक्रमांच्या अनुषंगाने आलेल्या अडचणीचा सांगोपांग विचार करण्यात आला. तसेच याबाबत UGC DEB कडून यासंदर्भात काही मार्गदर्शक सूचना येईपर्यंत याची वाट पहावी.
विषय क्र ८.	स्वयंअध्ययन साहित्याच्या मुख्यपृष्ठ रचनेची बाब विचारार्थ.
ठराव	स्वयंअध्ययन साहित्याच्या मुख्यपृष्ठाची सध्या असलेली प्रचलित पध्दत पुढे सुरु ठेवण्यात यावी.
विषय क्र ९	दुहेरी पदवी (Dual Degree) बाब विचारार्थ.
ठराव	शैक्षणिक वर्ष २०२२ — २३ करिता दुहेरी पदवी साठी विविध अभ्यासक्रमनिहाय नोंदणी झालेल्या विद्यार्थी संख्येची नोंद घेण्यात आली. तसेच या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेणेसाठी सविस्तर चर्चा करण्यात आली. दोन अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा एकाचवेळी आयोजन करण्यात येवू नये या अनुषंगाने परीक्षा विभागाशी संपर्क साधावा विद्यार्थ्यांना परीक्षा देण्यास अडचण येवू नये त्या पध्दतीने परीक्षेचे आयोजन करण्यात यावे. असे परीक्षा विभागास कलवावे. ज्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा आयोजन करताना Clash निर्माण होतात तेथील विद्यार्थ्यांच्या फेरपरीक्षा घेता येईल का? यासंदर्भात नियोजन करण्याविषयी परीक्षा विभागास कलवावे तसेच प्रश्नपत्रिका तयार करणे व पेपर तपासणीसाठी पॅनेल तयार करावीत.
विषय क्र १०	मा. अध्यक्ष यांच्या परवानगीने येणारे आयत्या वेळचे विषय
विषय अ	शैक्षणिक वर्ष २०२२ — २३ व २०२३ — २४ चे Academic Calender मान्यतेची बाब विचारार्थ.
ठराव	शैक्षणिक वर्ष २०२२ — २३ व २०२३ — २४ चे Academic Calender खालील घटनाचा/ कार्यक्रमाची नोंद करून दुरुस्तीसह मान्य करण्यात आले. अ) विद्यार्थीकेंद्रीत कार्यक्रमांचा ठळकपणे Academic Calender मध्ये समावेश करावा. ब) NET/SET मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे नियोजन करावे.

- क) E-content workshop आयोजित केलेल्या बाबींची नोंद घेण्यात यावी.
- ड) विविध संकल्पनावर आधारित सेमिनार, कॉन्फरन्स, सिम्फोसिझाम व वर्कशॉप आयोजित करण्यात यावेत.

विषय ब शैक्षणिक वर्ष २०२२—२३ मध्ये तयार करण्यात आलेल्या स्वयंअध्ययन साहित्याची त्रयस्थ व्यक्तीमार्फत परीक्षण करून घेण्याची बाब विचारार्थ.

ठराव शैक्षणिक वर्ष २०२२—२३ मध्ये तयार करण्यात आलेल्या स्वयंअध्ययन साहित्याचे डॉ. श्रीमती. संजीवनी महाले व त्यांनी केलेले नामनिर्देशित तजांकडून त्रयस्थ तज अध्यक्षक म्हणून परीक्षण करून घेण्यात यावे.

बैठकीच्या शेवटी मा. कुलगुरु यांनी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये आजीवन व निरंतर विभागातर्फे चालविण्यात जाणाऱ्या अभ्यासक्रमापैकी काही अभ्यासक्रमाचे आयोजन त्या विभागाशी संपर्क साधून करण्यात यावे तसेच विद्यार्थ्यांना शॉर्टटर्म कोर्सेस उदा. जीएसटी, आय.टी. वर आधारित ३ ते ४ दिवसाचे ट्रेनिंग देण्यात यावे. असे सांगितले.

डॉ. के. बी. पाटील यांनी उपस्थितांचे आभार मानून मा. अध्यक्षांच्या परवानगीने बैठक संपल्याचे जाहीर केले.

प्रा. डॉ. एम. एस. देशमुख,
संचालक, अंतर्गत गुणवत्ता हमी केंद्र, (CIQA)
सदस्य सचिव

प्रा. डॉ. डी. टी. शिक्रे
मा. कुलगुरु
अध्यक्ष